

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 396/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Františka Sobeka, Hertník 10, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Námestie SNP 17/29, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sž/13/2011 z 10. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Františka Sobeka o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2012 doručená sťažnosť JUDr. Františka Sobeka, Hertník 10 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Námestie SNP 17/29, Zvolen, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 SŽ/13/2011 z 10. mája 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (ďalej aj „SAK“) podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“).

Disciplinárny senát SAK viedol proti sťažovateľovi disciplinárne konanie, v ktorom rozhodol rozhodnutím sp. zn. DS II.-62/10:1788/2010 z 1. marca 2011 tak, že ho uznal za vinného z dôvodu, že

„1/ v čase od 28. 09. 2008 do 31. 12. 2009 zamestnával v rozpore so zákonom o advokácii a Advokátskym poriadkom SAK ako advokátskeho koncipienta JUDr. Svätoslava Vaška,

2/ odmeňovanie advokátskeho koncipienta vykonával v rozpore s platnými predpismi a povinnosť odvádzať odvody do príslušných subjektov advokát preniesol na advokátskeho koncipienta,

3/ nezabezpečil financovanie školení advokátskeho koncipienta v súlade s predpismi advokácie,

čím sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona... o advokácii, pretože závažným spôsobom porušil povinnosť advokáta uloženú v

1/ § 64 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 zákona o advokácii a § 31 a nasl. Advokátskeho poriadku SAK a

2/ § 5 Uznesenia konferencie advokátov o výchove advokátskych koncipientov a ďalšom vzdelávaní advokátov

a za to mu bolo uložené podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona... o advokácii disciplinárne opatrenie - pozastavenie výkonu advokácie na tri roky a súčasne bol podľa § 57 ods. 5 zákona o advokácii povinný zaplatiť paušálne trovy disciplinárneho konania vo výške 317,- € do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet SAK.“.

Sťažovateľ podal najvyššiemu súdu žalobu, ktorou žiadal o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia. Najvyšší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 SŽ/13/2011 z 10. mája 2012, ktorým zrušil rozhodnutie disciplinárneho senátu SAK vo výroku, ktorým mu bolo uložené disciplinárne opatrenie – pozastavenie výkonu advokácie na tri roky, a vo výroku o trovách konania podľa § 250j ods. 2) písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vec vrátil SAK na ďalšie konanie, vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza:

«Pri skutku č. 1, teda že sťažovateľ v čase od 28. 09. 2008 do 31. 12. 2009 zamestnával v rozpore so zákonom o advokácii a Advokátskym poriadkom SAK ako advokátskeho koncipienta JUDr. Svätoslava Vaška, vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď je nepochybné a nesporné že sťažovateľ preukázal, že zamestnával JUDr. Svätoslava Vaška ako koncipienta na základe platnej, písomnej a určitej pracovnej zmluvy zo dňa 14. 11. 2007, ktorej kópia bola prílohou žiadosti na zápis do zoznamu advokátskych koncipientov.

Na základe takejto platnej, písomnej a určitej pracovnej zmluvy SAK zapísala JUDr. Svätoslava Vaška ako advokátskeho koncipienta u sťažovateľa. ...

Napriek... vzniku pracovného pomeru, jeho priebehu a ukončeniu, SAK dospela k záveru, že „... k otázke náležitostí a prípadných väd pracovnej zmluvy zo dňa 14. 11. 2007 disciplinárny senát ustálil, že sa jedná o simulovaný právny úkon...“ (str. 11 posledný odstavec rozhodnutia). SAK takto svojvoľne dospela k uvedenému záveru napriek tomu, že dodnes žiadne súdne konanie, ktorého predmetom by bolo rozhodovanie o platnosti, resp. neplatnosti pracovnej zmluvy zo dňa 14. 11. 2007, nebolo na všeobecnom súde ani len začaté! ...

Z listinných dôkazov a výpovedí sťažovateľa ako disciplinárne obvineného a svedka však nemožno ustáliť, že by sa jedným právnym úkonom - pracovnou zmluvou zo dňa 14. 11. 2007 zastieral iný právny úkon a ani samotná SAK neuvádza, ktorý úkon mal byť zastretý (simulovaný) pracovnou zmluvou medzi sťažovateľom a svedkom JUDr. Vaškom.

Sťažovateľ je tiež toho právneho názoru, že rozhodnutie o tom, či určitý právny úkon je simulovaný právnym úkonom alebo nie, nepatrí do právomoci SAK, ale patrí do

právomoci všeobecných súdov v zmysle ustanovení § 7 ods. 1 zák. č. 99/1963 Z. z. v spojení s § 14 ZP... a teda SAK v tejto veci rozhodla predčasne. ...

Mzda a ďalšie pracovnoprávne nároky medzi žalobcom a jeho zamestnancom JUDr. Vaškom upravovala pracovná zmluva, Zákonník práce a ostatné pracovnoprávne predpisy. V disciplinárnom konaní nebolo preukázané, že by žalobca riešil odmeňovanie koncipienta v rozpore s platnými predpismi, pretože mu vyplatil mzdu alikvótne za každý mesiac, pričom túto mzdu riadne zdanil a daň, ako aj ďalšie odvody a poistné odvedol. Sťažovateľ tak nebol v omeškaní s vyplatením miezd.

Len všeobecné konštatovanie SAK o odmeňovaní advokátskeho koncipienta v rozpore s platnými predpismi je nepreskúmateľné a príliš abstraktné na to, aby na jeho základe bolo možné rozhodnúť o vine sťažovateľa a následnom uložení disciplinárneho opatrenia.

A najmä, sťažovateľ opätovne zdôrazňuje, že problematika pracovného pomeru je upravená osobitným zákonom - Zákonníkom práce, ktorý definuje v §14, že nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy, teda nie disciplinárne senáty SAK. SAK takto svojvoľne dospela k záveru o odmeňovaní advokátskeho koncipienta v rozpore s platnými predpismi napriek tomu, že dodnes žiadne súdne konanie, ktorého predmetom by bolo rozhodovanie o legálnosti odmeňovania advokátskeho koncipienta sťažovateľom, nebolo na všeobecnom súde ani len začaté!

Sťažovateľ nepreniesol povinnosť odvádzať odvody do príslušných subjektov na advokátskeho koncipienta, ale ho v zmysle § 9 ods. 1 ZP poveril, aby tieto zamestnávateľove sumy peňazí ako platby odvodov, fyzicky odniesol a vložil na jeho zamestnávateľské účty v Sociálnej poisťovni a zdravotnej poisťovni Dôvera. ...

SAK pochybila, keď konanie sťažovateľa posudzovala podľa znení jednotlivých právnych predpisov účinných v čase, keď sa o disciplinárnom previnení rozhodovalo, teda ku dňu 1. marca 2011.

Napríklad, § 10b ods. 1 písm. a) zák. č. 580/2004 Z. z. počas existencie pracovného pomeru medzi sťažovateľom a JUDr. Vaškom vôbec nebol súčasťou tohto zákona - súčasťou zákona č. 580/2004 Z. z. sa stal až prijatím zákona č. 499/2010 Z. z. zo dňa 02. 12. 2010, ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2011.

Bolo preto nevyhnutné použiť znenie týchto zákonov, a to buď:

I/ ku dňu vzniku pracovného pomeru alebo

2/ ku dňu, keď sa mal stať skutok, ktorý má byť disciplinárnym previnením alebo

3/ ku dňu zániku pracovného pomeru 31. 12. 2009.

Pri skutku č. 3, podľa ktorého sťažovateľ nezabezpečil financovanie školení advokátskeho koncipienta v súlade s predpismi advokácie, treba uviesť, že zo záznamov sťažovateľa, ako aj zo záznamov SAK a tiež z výpovede svedka JUDr. Vaška je nepochybné, že sa JUDr. Vaško zúčastnil všetkých predpísaných školení advokátskych koncipientov.

Za účasť na týchto školeniach sťažovateľ zaplatil svedkovi cestovné, ubytovanie, stravu a ostatné výdavky s tým spojené.

Tvrdenie svedka JUDr. Vaška, že nedostával mzdu, ale cca viac ako 2 roky bol zamestnaný u sťažovateľa, pričom okrem bežných výdavkov si hradil aj nie malé náklady spojené s jednotlivými školeniami, nie je dôveryhodné. Taktiež, dodnes žiadne súdne konanie, ktorého predmetom by bolo rozhodovanie o povinnosti sťažovateľa zaplatiť advokátskemu koncipientovi nejakú sumu, nebolo na všeobecnom súde ani len začaté!

Postup sťažovateľa nebol v rozpore s vtedy účinným Uznesením konferencie advokátov o výchove advokátskych koncipientov a ďalšom vzdelávaní advokátov z 19. júna 2004.»

Sťažovateľ s poukazom na § 58 zákona o advokácii namieta, že došlo k premlčaniu skutkov, ktorých sa mal ako disciplinárne obvinený dopustiť. V tejto súvislosti uvádza:

«Disciplinárne konanie sa začalo dňa 27. 09. 2010 podaním návrhu predsedu revíznej komisie. Disciplinárny senát na str. 2 v odstavci 4 rozhodnutia uviedol, že „... lehoty na disciplinárne konanie podľa § 58 ods. 2 Zákona o advokácii vyhodnotil disciplinárny senát ako čiastočne zachované, nakoľko subjektívna lehota na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania začala revíznej komisii SAK plynúť najskôr dňa 8. 4. 2010... a najneskôr dňa 17. 5. 2010... a objektívnu lehotu počítal disciplinárny senát spätne odo dňa podania návrhu...“

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení svojho rozhodnutia podobne uviedol, že „... v danom prípade boli predmetom disciplinárneho konania skutky, ktoré možno charakterizovať ako trvajúce, a preto plynutie objektívnej lehoty začalo skončením pracovného pomeru...“ (str. 9 odstavec prvý odôvodnenia rozhodnutia), a to bez toho, aby skúmal, či tomu tak skutočne bolo.

Z vyššie citovaného odôvodnenia rozhodnutia na jednej strane vyplýva zrejma nesprávnosť, resp. až nepochopenie inštitútu počítania lehôt a rozlišovanie medzi lehotami subjektívnymi a objektívnymi, vrátane ich účinkov na konanie subjektov, pretože „počítať objektívnu lehotu spätne odo dňa podania návrhu“, resp. od skončenia pracovného pomeru, a nie odo dňa disciplinárneho previnenia, t. j. skutku znamená jednoznačné porušenie ustanovení zákona o advokácii, Advokátskeho poriadku, Trestného zákona a Trestného poriadku, na strane druhej prílišné zjednodušenie si úlohy súdu pri počítaní lehôt. ...

Podľa názoru sťažovateľa, ak by pri skutku č. 1 a č. 2 aj došlo k disciplinárnemu previneniu, tak už pri vzniku pracovného pomeru, t. j. dňa 15. 11. 2007 a objektívna lehota uplynula najneskôr dňa 15. 11. 2009 (pracovná zmluva bola obligatórnou prílohou žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov), teda návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný po uplynutí tejto lehoty.

Pri skutku č. 3 by bolo možné počítať začiatok plynutia objektívnej lehoty od jednotlivých účastí advokátskeho koncipienta na tom - ktorom školení v roku 2008, avšak dokazovanie týmto smerom nebolo realizované a preto sa rovnako možno prikloniť k tvrdeniu, že uplynula objektívna premlčacia lehota na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo vzťahu ani k jednému zo skutkov nevysporiadal, podľa názoru sťažovateľa, primeraným spôsobom s námietkou sťažovateľa ohľadom uplynutia premlčacej doby.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že disciplinárne konanie má povahu a znaky trestného konania, pričom súd je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať na základné zásady, ktoré sa aplikujú v trestných veciach. Preto v prípade, ak dôjde k porušeniu týchto zásad a takéto porušenie je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dochádza aj k porušeniu základných práv sťažovateľa.

A napokon, netreba osobitne zdôrazňovať, že pokiaľ by sa preskúmala dôvodnosť námietky sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s tým, že návrh na začatie disciplinárneho konania vo vzťahu ku skutkom tam uvedeným bol podaný po uplynutí šesť mesačnej subjektívnej lehoty, tak táto námietka má celkom zásadný význam z hľadiska posúdenia danej veci. Je to tak preto, lebo dôvodnosť tejto kardinálnej

procesnej námietky by logicky znamenala, že ďalšie uplatnené námietky sú pre posúdenie predmetnej veci sekundárne.

Len stručné odôvodnenie, že v danom prípade boli predmetom disciplinárneho konania skutky, ktoré možno charakterizovať ako trvajúce, a preto plynutie objektívnej lehoty začalo skončením pracovného pomeru, nie je odôvodnením, ktoré by vo vzťahu k sťažovateľovi bolo možné považovať za odôvodnenie v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd v prípadoch, ak výklad zákonov je natoľko extrémny, že vybočuje z medzí ústavnosti, nevylučuje prieskum takýchto rozhodnutí. O takýto prípad ide aj v danej veci, pretože podľa názoru sťažovateľa uplatnila SAK proti sťažovateľovi disciplinárnu zodpovednosť bez toho, aby na jej uplatnenie boli splnené relevantné zákonné podmienky, in concreto preto, že disciplinárny senát potrestal sťažovateľa v čase po uplynutí zákonnej objektívnej a subjektívnej lehoty, kedy už rationae temporis takým oprávnením nedisponoval, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažovateľovi neposkytol relevantnú súdnu ochranu.»

Sťažovateľ poukazuje na § 20 ods. 3 Disciplinárneho poriadku Slovenskej advokátskej komory schváleného konferenciou advokátov 19. júna 2010 s tým, že rozhodnutie nemá požadované náležitosti. V tejto súvislosti uvádza:

„V rozhodnutí disciplinárneho senátu sú však jednotlivé skutky formulované veľmi všeobecne, bez uvedenia miesta, s uvedením širokého časového rozpätia a spôsobu spáchania konkludentne. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval takéto vymedzenie jednotlivých skutkov za postačujúce.

... sťažnosťou napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nerešpektuje citované princípy spravodlivého procesu a v konečnom dôsledku je nepreskúmateľný.“

Sťažovateľ tiež namieta, že disciplinárny senát SAK rozhodol v pracovnoprávnej veci, hoci to nie je v jeho právomoci, pričom uvádza:

„Zákon o advokácii nie je pracovnoprávnym predpisom lex specialis, pretože ustanovenie § 64 ods. 1 zákona o advokácii priamo odkazuje na základný pracovnoprávny predpis - Zákonník práce ako lex generalis. ...

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že pracovnoprávne vzťahy nepatria do pôsobnosti zákona o advokácii; rovnako, rozhodovanie o pracovnoprávných vzťahoch nepatrí do právomoci disciplinárneho senátu SAK. ...

Pokiaľ si disciplinárny senát SAK pri svojom rozhodovaní sám urobil rozhodnutie o tom, či určitý právny úkon (pracovná zmluva zo dňa 14. 11. 2007) je alebo nie je platný, prípadne je simulovaným právnym úkonom, a či tento právny úkon má zákonom predpísané náležitosti alebo nie, tak nevídaným spôsobom zasiahol do právomoci súdov, keď si uzurpoval právo v danej veci rozhodovať, pretože len do právomoci súdu patrí, aj s prihliadnutím na znenie ustanovenia § 14 Zákonníka práce, rozhodovanie v takejto veci: pretože len súd môže takúto vec prejednať a rozhodnúť!

Následne, pokiaľ sa základom rozhodnutia SAK stalo prekročenie/zásah do právomoci súdu, tak celé rozhodnutie je takouto zásadnou vadou postihnuté a pokiaľ senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na túto skutočnosť neprihliadol, hoci sťažovateľom bola v rámci žaloby ako aj ústneho prednesu na pojednávaní namietaná, tak podľa názoru sťažovateľa zasiahol do práva sťažovateľa na spravodlivé konanie a na súdnu ochranu.“

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ tiež namieta, že disciplinárny senát SAK rozhodoval na základe zrušených interných predpisov, pričom v tejto súvislosti v sťažnosti uvádza:

„Ďalšou skutočnosťou, ktorá zasiahla do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a práva na súdnu ochranu je, že disciplinárny senát SAK rozhodoval na základe interných predpisov SAK, ktoré boli v čase, keď disciplinárny senát rozhodoval, zrušené.

Podľa § 2 ods. 1 prvá veta zák. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný (rovnako aj § 58 ods. 4 zákona o advokácii).

Pokiaľ mali byť jednotlivé skutky sťažovateľa spáchané najneskôr do 31. 12. 2009, tak v tom čase bol účinný Advokátsky poriadok schválený konferenciou advokátov dňa 16. 06. 2007. Na konferencii advokátov konanej dňa 19. 06. 2010 bol schválený Advokátsky

poriadok, ktorý § 50 zrušil Advokátsky poriadok zo dňa 16. 06. 2007 a žiadne prechodné ustanovenia v ňom obsiahnuté nie sú.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo JUDr. Františka Sobeka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 05. 2012, sp. zn. 3 SŽ/13/2011, vo výroku, ktorým bola vo zvyšku žaloba zamietnutá, porušené bolo.

2/ Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.05.2012, sp. zn. 3 SŽ/13/2011, vo výroku, ktorým bola vo zvyšku žaloba zamietnutá, zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3/ Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz (ďalej aj „oznamovateľ“) listom z 28. marca 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu oznámil, že vo veciach uvedených v oznámení je členom senátu IV. ÚS (ako sudca spravodajca, resp. člen senátu). Vo všetkých uvedených veciach figuruje na strane odporcu (aj) najvyšší súd, a to v rámci jeho rozhodovacej činnosti (trestnoprávnej, občianskoprávnej, obchodnoprávnej a správnej). Oznamovateľ, aj keď sa necítil byť v uvedených veciach predpojatý pri výkone funkcie sudcu a bol pripravený rozhodnúť o sťažnostiach objektívne a nestranne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie JUDr. Štefana Harabina (predsedu najvyššieho súdu) z 22. februára 2013 proti jeho osobe, ako aj (ii) JUDr. Štefanom Harabinom v televízii 21. februára 2013 a 11. marca 2013 prezentované osobné invectívy proti jeho osobe, predložil vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Prvý senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 rozhodol, že sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 5667/2012 nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie, v nadväznosti na čo IV. senát ústavného súdu v konaní o sťažnosti sťažovateľa pokračoval ďalej v konaní.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd namietaným rozsudkom sp. zn. 3 SŽ/13/2011 z 10. mája 2012 zamietol žalobu sťažovateľa v časti, v ktorej smerovala proti výroku rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii. V odôvodnení svojho rozsudku v prvom rade poukázal na obsah spisového materiálu a na skutočnosti, ktoré z neho zistil, pričom uviedol:

„Z obsahu predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že dňa 22. 09. 2010 podal predseda Revíznej komisie Slovenskej advokátskej komory návrh na začatie disciplinárneho konania proti žalobcovi z dôvodu, že sa dopustil disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii konaním, bližšie uvedeným v návrhu doručeným žalobcovi dňa 30. 09. 2010, a ktoré konkrétne znamenalo porušovanie povinností zakotvených v ustanovení § 64 ods. 1, 2 a 5 zákona o advokácii, § 31 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory a § 5 Uznesenia konferencie advokátov. Na ústnom disciplinárnom pojednávaní žalobca uviedol, že v prípade pracovného pomeru uzavretého s JUDr. Vaškom postupoval v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a ostatnými právnym predpismi, dodržal splatnosť mzdy, jej dohodnutú výšku, mzdu vyplatil na celé obdobie koncipientskej praxe vopred a ak by aj skončil pracovný pomer skôr, mohol by vymáhať neodpracovanú mzdu ako bezdôvodné obohatenie. Týmto spôsobom chcel pracovnoprávny vzťah stabilizovať v záujme budúcej spolupráce. K otázke zaučtovania výdavkového pokladničného dokladu na sumu 420.000,- Sk uviedol, že tento doklad bol dlhšiu dobu stratený, preto boli vystavované ďalšie doklady na mesačnej báze, avšak po jeho nájdení sa vystavené mesačné doklady neodúčtovali. Záver je taký, že každý mesiac bola zaučtovaná len jedna suma. JUDr. Vaško na pojednávaní uviedol, že so žalobcom sa dohodol na tom, že mu nebude vyplácaná mzda, evidovaná bude iba minimálna mzda pre úrady a odvody si bude platiť vo svojej réžii. Žiadna mzda v priebehu pracovného pomeru mu nebola vyplatená. V prípade úspechu v súdnych sporoch platila dohoda, že mu bude vyplatená odmena vo výške 50 % z odmeny dohodnutej s klientom. Za čas trvania pracovného pomeru mal vyplatených približne 200.000,- Sk až 300.000,- Sk. Počas svojej praxe vybavoval klientov, ktorých si zadovážil a oslovil sám, žalobca komunikoval len s niektorými, každú vec so žalobcom konzultoval a na jeho pokyn spracovával písomné vyjadrenia, ktoré pred odoslaním skonzultoval. Ku konfliktu uviedol, že žalobca ho sklamal, lebo v právoplatne vyhraných veciach mu odmietol vyplatiť dohodnutú odmenu a čo sa týka

hradenia nákladov na školenia, všetky si hradil z vlastných prostriedkov, koncipientskú prax vykonával väčšinou v Bardejove, tiež u žalobcu, a kanceláriu mali aj v Prešove. Advokátom sa chcel stať a mať splnené podmienky na skúšky aj za cenu takýchto atypických podmienok výkonu koncipientskej praxe. Vzťah so žalobcom bol vždy pracovný, nikdy nepripúšťal priateľský vzťah, pred uzavretím pracovného pomeru sa nenavštevovali, nemali bližší vzťah a spoločné záľuby.

Súčasťou disciplinárneho spisu sú listinné dôkazy, a to kópie rozpisov hovorov žalobcu, kópie účtovných dokladov za obdobie jednotlivých mesiacov, doklad na 420.000, Sk (mzdy na obdobie 36 mesiacov), kópia registračného listu zamestnávateľa a registračného listu fyzickej osoby do sociálnej poisťovne, kópia ročného zúčtovania poisťného na verejné zdravotné poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby za rok 2007, kópia evidenčného listu dôchodkového poistenia, kópia potvrdenia o nemocenských dávkach vyplatených Sociálnou poisťovňou, kópia rozpisu platieb a ich použitia Zdravotnej poisťovne Dóvera.“

V ďalšej časti odôvodnenia svojho rozsudku najvyšší súd reagoval na námietky sťažovateľa uvedené v jeho žalobe a v tejto súvislosti uviedol:

„V preskúmvanej veci sa najvyšší súd primárne zaoberal námietkou žalobcu týkajúcou sa premlčania skutkov, ktorých sa mal svojím konaním dopustiť a nestotožnil sa s názorom žalobcu. Je nepochybné, že pracovný pomer medzi žalobcom a advokátskym koncipientom JUDr. Vaškom trval od 15. 11. 2007 do 31. 12. 2009. V danom prípade boli predmetom disciplinárneho konania skutky, ktoré možno charakterizovať ako trvajúce, a preto plynutie objektívnej lehoty začalo skončením pracovného pomeru (31. 12. 2009) z dôvodu, že až do tohto dátumu si žalobca ako advokát svoje povinnosti neplnil. Keďže návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný dňa 22. 09. 2010 a žalobcovi bol doručený dňa 30. 09. 2010, objektívna lehota zostala zachovaná. Pokiaľ ide o subjektívnu lehotu, začala plynúť dňa 08. 04. 2010 doručením vyjadrenia JUDr. Vaška žalovanej.

Konanie žalobcu, konkrétne vyplatenie mzdy na celé obdobie koncipientskej praxe vopred (deň pred vznikom pracovného pomeru), považuje najvyšší súd za v rozpore s ust. § 129 ods. 1 Zákonníka práce, podľa ktorého mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie, a to najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, ak sa v kolektívnej zmluve

alebo v pracovnej zmluve nedohodlo inak. Ak bola celá mzda vyplatená deň pred vznikom pracovného pomeru, nemohla podliehať právnenému režimu následne uzavretej pracovnej zmluvy. Ide o vady v pracovnoprávnom postupe zamestnávateľa voči zamestnancovi, ktoré žalovaná správne kvalifikovala ako disciplinárne previnenie.

Takýto postup pri vyplácaní mzdy zamestnancovi na základe pracovnej zmluvy je neakceptovateľný (tri roky vopred), pretože vývoj pracovnoprávneho vzťahu do budúcnosti nemožno predpokladať. Z toho dôvodu treba súhlasiť so stanoviskom žalovanej.

K ďalšej námietke je potrebné poznamenať, že dohodnutým miestom výkonu práce v pracovnej zmluve bolo mesto Bardejov, ktoré nie je sídlom a miestom výkonu advokátskej praxe žalobcu. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca nezabezpečil svojmu zamestnancovi primeranú materiálno-technickú a priestorovú vybavenosť, preto v prejednávanom prípade vznikajú oprávnené pochybnosti o tom, že žalobca kvalifikovane riadil výchovu, vzdelávanie a prax svojho koncipienta. V otázke zabezpečenia jeho účasti na seminároch organizovaných Slovenskou advokátskou komorou nie je možné dokázať ani vyvrátiť tvrdenia žalobcu alebo JUDr. Vaška, kto hradil a znášal tieto náklady, pretože žalobca nenavrhoval žiadny relevantný dôkaz preukazujúci, že svojmu koncipientovi prispieval v súlade s vnútornými predpismi Slovenskej advokátskej komory na semináre organizované Slovenskou advokátskou komorou, a na druhej strane ani JUDr. Vaško nepredložil dôkaz o tom, že náklady spojené so školeniami koncipientov, ktorých sa zúčastnil, si hradil z vlastných prostriedkov.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania zdokumentovaného v spisovom materiáli niet pochyb o tom, že v tomto prípade obaja účastníci pracovnoprávneho vzťahu ignorovali dodržiavanie pravidiel stanovených právnym poriadkom a internými normami Slovenskej advokátskej komory v dôsledku čoho došlo nielen k porušeniu povinnosti advokáta vo vzťahu k zamestnancovi, ale aj jeho základných povinností, pretože pri výkone advokácie má postupovať tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu a v záujme toho dodržiavať pravidlá profesijnej etiky.

Podiel zodpovednosti v danom prípade má aj advokátsky koncipient JUDr. Vaško, ktorý akceptovaním žalobcom nastavených pracovných podmienok zanedbal svoje vzdelávanie a prípravu na povolanie advokáta. Ak mal eminentný záujem na tom, aby sa stal advokátom a to aj za cenu obchádzania právnych predpisov, prestal tým splňať jednu

zo základných podmienok na zápis do zoznamu advokátov, a to podmienku bezúhonnosti (§ 3 ods. 4 zákona o advokácii), a keďže svoju koncipientsku práx bol ochotný vykonávať v rozpore s platným právom, vzniká pochybnosť, že bude čestne a svedomito plniť povinnosť advokáta.

V postupe žalovanej, ktorá z konania žalobcu vyvodila disciplinárne dôsledky opierajúc sa o výsledky kontroly zaznamenané v zápisniciach, senát vzhľadom na obsah spisu a skutkové okolnosti disciplinárneho previnenia podrobne uvedené v odôvodnení rozhodnutia, ktoré považuje za naplnené, nezistil rozpor so zákonom. Súd preto žalobu v časti o preskúmanie zákonnosti výroku o uznaní žalobcu za vinného z disciplinárneho previnenia zamietol.“

V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve bolo podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánu verejnej správy, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. V prerokúvanom prípade bolo potrebné zohľadniť aj to, že najvyšší súd ako správny súd bol súdom s plnou jurisdikciou, pretože v tomto prípade išlo o disciplinárne konanie podľa Štvrtej časti zákona o advokácii, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o tom, či bolo spáchané disciplinárne previnenie a uloženie disciplinárneho opatrenia (§ 250i ods. 2 OSP). Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval z tohto aspektu aj dôvodnosť námietok sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu, ktorý vyslovil v odôvodnení svojho rozsudku. Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta to,

- ako najvyšší súd vyhodnotil jeho námietku premlčania skutkov, ktoré boli predmetom disciplinárneho konania,
- že disciplinárny senát SAK prekročil svoju právomoc, pretože rozhodol vo veciach, o ktorých môžu rozhodovať len súdy,
- že disciplinárny senát rozhodoval podľa interných predpisov SAK, ktoré v čase rozhodovania disciplinárneho senátu boli zrušené.

Okrem toho sťažovateľ namieta spôsob, akým sú skutky disciplinárnych previnení vymedzené vo výroku rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK.

1. K vyhodnoteniu námietky premlčania

Podľa § 58 ods. 1 zákona o advokácii (v znení účinnom do 31. decembra 2012) disciplinárne konanie sa začína na návrh predsedu revíznej komisie (§ 73) alebo ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“).

Podľa § 58 ods. 2 zákona o advokácii (v znení účinnom do 31. decembra 2012) návrh na začatie disciplinárneho konania možno podať do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa navrhovateľ dozvedel o disciplinárnom previnení, najneskôr však do dvoch rokov odo dňa, keď k disciplinárnemu previneniu došlo.

Sťažovateľ namieta spôsob, akým najvyšší súd vyhodnotil jeho námietku premlčania. Poukazuje na to, že disciplinárne konanie začalo 27. septembra 2010 podaním návrhu predsedu revíznej komisie. Podľa sťažovateľa pri skutkoch č. 1 a 2, ak došlo k disciplinárnemu previneniu, „*tak už pri vzniku pracovného pomeru, t. j. dňa 15 .11. 2007 a objektívna lehota uplynula najneskôr dňa 15. 11. 2009 (pracovná zmluva bola obligatórnou prílohou žiadosti o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov), teda návrh na začatie disciplinárneho konania bol podaný po uplynutí tejto lehoty. Pri skutku č. 3 by*

bolo možné počítať začiatok plynutia objektívnej lehoty od jednotlivých účastí advokátskeho koncipienta na tom – ktorom školení v roku 2008...“

Z odôvodnenia namietaného rozsudku vyplýva, že tento sa nestotožnil s právnym názorom sťažovateľa. Najvyšší súd poukázal na to, že pracovný pomer medzi sťažovateľom a advokátskym koncipientom JUDr. Vaškom trval od 15. novembra 2007 do 31. decembra 2009, z čoho je zrejmé, že predmetom konania boli „*skutky, ktoré možno charakterizovať ako trvajúce, a preto plynutie objektívnej lehoty začalo skončením pracovného pomeru (31. 12. 2009... Pokiaľ ide o subjektívnu lehotu, začala plynúť dňa 08. 04. 2010 doručením vyjadrenia JUDr. Vaška žalovanej.*“

Ústavný súd nepovažuje právny názor najvyššieho súdu za arbitrárny, a teda svojvoľný, naopak, podľa jeho názoru je primeraným spôsobom odôvodnený, preto je ústavne udržateľný. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že disciplinárne previnenie sťažovateľa malo pozostávať z jednotlivých konaní počas trvania pracovného pomeru, preto sa javí byť primerané, ak najvyšší súd hodnotil toto disciplinárne previnenie ako jeden skutok, ktorý bol dokonaný skončením pracovného pomeru. Vzhľadom na sankčný charakter disciplinárneho konania a aj na odkaz na Trestný poriadok (§ 57 ods. 7 zákona o advokácii) je primerané aplikovať trestnoprávne princípy. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj podľa teórie trestného práva pri trvacom trestnom čine začína plynúť premlčacia doba podľa § 87 Trestného zákona (zákon č. 300/2005 Z. z.) v okamihu, keď sa odstránil protiprávny stav, ktorého udržiavanie je zákonným znakom trestného činu. Nemožno akceptovať argument sťažovateľa, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť doručením pracovnej zmluvy SAK spolu so žiadosťou o zápis do zoznamu advokátskych koncipientov. Z hľadiska vymedzenia skutkov bola rozhodujúca až realizácia predmetnej pracovnej zmluvy, teda reálne správanie účastníkov tejto pracovnej zmluvy, ktorou dochádzalo k napĺňaniu ustanovení pracovnej zmluvy, prípadne k ich porušovaniu alebo obchádzaniu. Z toho dôvodu bolo primerané určiť začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na 8. apríl 2010, keď bolo doručené vyjadrenie JUDr. Vaška Slovenskej advokátskej komore.

Možno súhlasiť s námietkou sťažovateľa, že v rozhodnutí disciplinárneho senátu SAK je otázka zachovania objektívnej premlčacej doby hodnotená relatívne nezrozumiteľne („... *objektívnu lehotu počítal disciplinárny senát spätne odo dňa podania návrhu.*“). Najvyšší súd však túto nejednoznačnosť odstránil tým, že poukázal na okamih začatia plynutia objektívnej premlčacej doby a na moment, keď bol podaný návrh na začatie disciplinárneho konania, na základe čoho dospel k záveru o zachovaní objektívnej premlčacej doby.

2. K prekročeniu právomoci disciplinárneho senátu SAK

Podľa § 7 ods. 1 OSP v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie a postup správneho orgánu“).

Podľa § 250i ods. 2 OSP ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní

tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Podľa § 66 ods. 2 zákona o advokácii komora je samosprávna stavovská organizácia, ktorá združuje všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov vedenom komorou.

Podľa § 74 ods. 1 písm. a) zákona o advokácii disciplinárna komisia rozhoduje v disciplinárnych senátoch o disciplinárnych previneniach advokátov, euroadvokátov, advokátskych koncipientov, zahraničných advokátov a medzinárodných advokátov.

Podľa § 56 ods. 1 zákona o advokácii disciplinárnym previnením advokáta, euroadvokáta, zahraničného advokáta a medzinárodného advokáta alebo advokátskeho koncipienta je zavinené porušenie povinnosti vyplývajúcej z tohto zákona alebo z predpisu komory.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o advokácii disciplinárne konanie vykonáva trojčlenný disciplinárny senát vymenovaný predsedom disciplinárnej komisie (§ 74) spomedzi jej členov.

Podľa § 59 ods. 5 zákona o advokácii (v znení účinnom do 31. decembra 2012) rozhodnutie disciplinárneho senátu, ktorým bolo uložené disciplinárne opatrenie vyčiarknutie zo zoznamu advokátov, zoznamu advokátskych koncipientov, zoznamu euroadvokátov, zoznamu zahraničných advokátov alebo zoznamu medzinárodných advokátov alebo pozastavenie výkonu advokácie [§ 56 ods. 2 písm. d) a e)], je preskúmateľné najvyšším súdom podľa osobitného predpisu. Návrh je oprávnený podať len disciplinárne obvinený, ktorého sa rozhodnutie týka.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že „pracovnoprávne vzťahy nepatria do pôsobnosti zákona o advokácii; rovnako, rozhodovanie o pracovnoprávných vzťahoch nepatrí do právomoci disciplinárneho senátu SAK. ...

Pokiaľ si disciplinárny senát SAK pri svojom rozhodovaní sám urobil rozhodnutie o tom, či určitý právny úkon (pracovná zmluva zo dňa 14. 11. 2007) je alebo nie je platný, prípadne je simulovaným právnym úkonom, a či tento právny úkon má zákonom predpísané náležitosti alebo nie, tak... zasiahol do právomoci súdov...“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uvádza konkrétnu argumentáciu ku každému druhovému vymedzeniu disciplinárneho previnenia v bodoch 1, 2 a 3 výroku rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK (o náležitostiach pracovnej zmluvy, o odmeňovaní advokátskeho koncipienta a o súvisiacich odvodových povinnostiach a o účasti advokátskeho koncipienta na školeniach a ich financovanie).

Najvyšší súd sa v odôvodnení namietaného rozsudku výslovne s touto námietkou sťažovateľa nevysporiadal. Na druhej strane však najvyšší súd v odôvodnení podrobne poukazuje na skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z predloženého spisového materiálu, a poukazuje tiež na listinné a iné dôkazy, z ktorých tieto skutkové zistenia vyplývajú. Následne najvyšší súd sám vyhodnotil jednotlivé skutkové zistenia (napr. „... vyplatenie mzdy na celé obdobie koncipientskej praxe vopred (deň pred vznikom pracovného pomeru), považuje najvyšší súd za v rozpore s ust. § 129 ods. 1 Zákonníka práce... Ak bola celá mzda vyplatená deň pred vznikom pracovného pomeru, nemohla podliehať právnemu režimu následne uzavretej pracovnej zmluvy. ... dohodnutým miestom výkonu práce v pracovnej zmluve bolo mesto Bardejov, ktoré nie je sídlom a miestom výkonu advokátskej praxe žalobcu. ... žalobca nezabezpečil svojmu zamestnancovi primeranú materiálno-technickú a priestorovú vybavenosť, preto... vznikajú oprávnené pochybnosti o tom, že žalobca kvalifikovane riadil výchovu, vzdelávanie a prax svojho koncipienta. ... V otázke zabezpečenia jeho účasti na seminároch... nie je možné dokázať ani vyvrátiť tvrdenia žalobcu alebo JUDr. Vaška, kto hradil a znášal tieto náklady...“) a na základe týchto skutočností najvyšší súd dospel k záveru, že „v tomto prípade obaja účastníci pracovnoprávneho vzťahu ignorovali dodržiavanie pravidiel stanovených právnym poriadkom a internými normami Slovenskej advokátskej komory...

... senát vzhľadom na obsah spisu a skutkové okolnosti disciplinárneho previnenia podrobne uvedené v odôvodnení rozhodnutia, ktoré považuje za naplnené, nezistil rozpor so zákonom.“.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že nemožno súhlasiť s námietkou sťažovateľa, že disciplinárny senát SAK nemá právomoc rozhodovať v pracovnoprávnych veciach. Z § 7 ods. 1 OSP vyplýva, že právomoc občianskoprávneho súdu môže byť zúžená

zákonom tak, že veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov rozhodujú iné orgány ako súdy. Rozhodnutia týchto orgánov sú však preskúmateľné súdom v systéme správneho súdnictva. Zákon o advokácii upravuje výkon advokácie a ďalšie vzťahy súvisiace s výkonom advokácie, ktorými sú najmä vzťahy advokáta a advokátskeho koncipienta, ktorého tento advokát zamestnáva (piata časť zákona o advokácii). Pracovný pomer advokátskeho koncipienta sa spravuje pracovnoprávnymi predpismi (§ 64 ods. 1 zákona o advokácii). Zákon o advokácii a predpisy SAK (Advokátsky poriadok, Uznesenie konferencie advokátov o výchove advokátskych koncipientov) upravujú podrobnosti a špecifiká pracovného pomeru advokátskeho koncipienta a konkrétny spôsob výkonu jeho práce. Zákonom o advokácii sa zriaďuje SAK, ktorá je samosprávnou stavovskou organizáciou a združuje všetkých advokátov (§ 66 ods. 2 zákona o advokácii). Zákon o advokácii zveruje SAK a jeho orgánom právomoc rozhodovať o disciplinárnych previneniach advokátov (§ 74 ods. 1). Disciplinárnym previnením advokáta je zavinené porušenie povinnosti vyplývajúcej zo zákona o advokácii a z interných predpisov SAK (§ 56 ods. 1). Zákon o advokácii takto vymedzuje oblasť, v ktorej je SAK zverená disciplinárna právomoc, teda oprávnenie rozhodovať o tom, či došlo k porušeniu práv a povinností, ktoré tvoria obsah spoločenských vzťahov upravených zákonom o advokácii. Z uvedeného vyplýva, že SAK má právomoc rozhodovať o tom, či práva a povinnosti, v rozsahu, v akom ich upravuje zákon o advokácii a interné predpisy SAK, medzi advokátom ako zamestnávateľom a advokátskym koncipientom ako zamestnancom v ich pracovnoprávnom vzťahu, boli dodržané. Špecifikované rozhodnutia SAK sú však preskúmateľné súdom na základe žaloby v správnom súdnictve (§ 59 ods. 5 zákona o advokácii v znení účinnom do 31. decembra 2012).

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že SAK nemôže vysloviť neplatnosť právneho úkonu (napr. pracovnej zmluvy) a pod., v zásade s touto námietkou možno súhlasiť. V tomto prípade však disciplinárny senát nerozhodol o platnosti pracovnej zmluvy. Sťažovateľom namietané úvahy boli uvedené výlučne v odôvodnení predmetného rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK a tvoria podpornú argumentáciu pre jeho závery. Základná argumentácia a záver o tom, že sťažovateľ naplnil znaky konkrétneho

disciplinárneho previnenia, sa týkajú pracovnoprávnych vzťahov v zásade v rozsahu upravenom zákonom o advokácii a internými predpismi SAK. Na základe všeobecného odkazu v zákone o advokácii o zamestnávaní advokátskeho koncipienta na základe pracovnoprávnych predpisov je možné, aby disciplinárny senát SAK použil aj podpornú argumentáciu, ktorá vyplýva z týchto právnych predpisov (napr. Zákonník práce). O právach a povinnostiach, ktoré z týchto právnych predpisov vyplývajú, však nemôže autoritatívne rozhodnúť. Autoritatívne rozhodnutie je uvedené vo výroku, ktorý zjavne nekonštatuje neplatnosť pracovnej zmluvy, ale porušenie konkrétnych povinností sťažovateľa, ktoré vyplývajú z príslušných ustanovení zákona o advokácii a interných predpisov SAK. Tieto skutočnosti nesignalizujú žiadne reálne prekročenie právomoci disciplinárneho senátu SAK. V tejto súvislosti je tiež relevantné to, že postup disciplinárneho senátu SAK a jeho rozhodnutie riadne preskúmal najvyšší súd, ktorý v rámci tohto prieskumu disponoval plnou jurisdikciou (§ 250i ods. 2 OSP). Z týchto dôvodov nebolo možné akceptovať túto námietku sťažovateľa.

3. K rozhodovaniu podľa predpisov SAK zrušených v čase rozhodovania

Podľa § 58 ods. 4 zákona o advokácii zodpovednosť za disciplinárne previnenie sa posudzuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a predpisov komory účinných v čase, keď k disciplinárnemu previneniu došlo; podľa neskorších všeobecne záväzných právnych predpisov a predpisov komory sa posudzuje len vtedy, ak je to pre disciplinárne obvineného priaznivejšie.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta že „*disciplinárny senát SAK rozhodoval na základe interných predpisov SAK, ktoré boli v čase, keď disciplinárny senát rozhodoval, zrušené*“. V tejto súvislosti tiež namieta, že najvyšší súd sa „*ani jednou z vyššie uvedených skutočností nezaoberal a v odôvodnení rozhodnutia sa k nim nevyjadril...*“.

Ústavný súd zo žaloby zistil, že sťažovateľ túto námietku v konaní pred najvyšším súdom neuplatnil, preto neobstojí jeho námietka, že sa najvyšší súd s ňou nevysporiadal. Z uvedeného tiež vyplýva, že ústavný súd v zásade nemá právomoc preskúmať uvedenú

námietku. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov (IV. ÚS 76/2011, IV. ÚS 258/2010). Ak sťažovateľ neuplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi dôvody odvolania, ktoré uvádza v sťažnosti doručenej ústavnému súdu, nesplnil základný ústavný predpoklad, aby bola založená právomoc ústavného súdu na prerokovanie jeho sťažnosti (I. ÚS 182/2011). Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok svojej právomoci. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

Nad rámec vecí však ústavný súd konštatuje, že z rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK vyplýva, že v prerokúvanom prípade aplikoval interné predpisy SAK, ktoré boli účinné v čase, keď došlo k disciplinárnemu previneniu, teda išlo o postup v súlade s § 58 ods. 4 zákona o advokácii. Z argumentácie sťažovateľa tiež vyplýva, že nenamieta to, že neskoršia právna úprava by mala byť pre neho priaznivejšia. Z týchto dôvodov je táto námietka neopodstatnená a nemá relevantný ústavnoprávny rozmer.

4. K vymedzeniu skutkov vo výroku rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK

Podľa § 58 ods. 6 zákona o advokácii písomné vyhotovenie rozhodnutia o disciplinárnom previnení obsahuje výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Vo výroku rozhodnutia, ktorým je disciplinárne obvinený uznaný zodpovedným za disciplinárne previnenie, sa uvedie i výrok o povinnosti zaplatiť komore paušálne trovy konania do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Písomné vyhotovenie rozhodnutia sa doručuje disciplinárne obvinenému a navrhovateľovi do vlastných rúk.

Podľa § 20 ods. 3 Disciplinárneho poriadku Slovenskej advokátskej komory (schváleného konferenciou advokátov 19. júna 2010) rozhodnutie obsahuje označenie senátu, o rozhodnutie ktorého ide, mená a priezviská členov senátu, ktorí sa na rozhodovaní

zúčastnili, dátum a miesto vyhlásenia rozhodnutia, výrok rozhodnutia s uvedením zákonných ustanovení, ktoré sa použili, odôvodnenie, ak zákon neustanovuje niečo iné a poučenie o opravnom prostriedku. Výrok, ktorým sa disciplinárne obvinený uznáva za vinného, alebo ktorým sa spod disciplinárneho návrhu oslobodzuje, musí presne označovať disciplinárne previnenie (skutok), ktorého sa výrok týka, a to nielen zákonným pomenovaním a s uvedením právnej kvalifikácie, ale aj s uvedením miesta, času a spôsobu spáchania, prípadne aj s uvedením iných skutočností potrebných na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným, ako aj výrok o disciplinárnom opatrení a náhrade trov disciplinárneho konania.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že v rozhodnutí disciplinárneho senátu SAK sú *„jednotlivé skutky formulované veľmi všeobecne, bez uvedenia miesta, s uvedením širokého časového rozpätia a spôsobu spáchania konkludentne. Najvyšší súd... považoval takéto vymedzenie jednotlivých skutkov za postačujúce.“*

Z odôvodnenia namietaného rozsudku z 10. mája 2012 vyplýva, že najvyšší súd sa špecificky s uvedenou námietkou sťažovateľa nevysporiadal. Z textu odôvodnenia však vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s relevantnými znakmi disciplinárneho previnenia podľa jednotlivých skutkov vymedzených v prvom výroku v bodoch 1, 2 a 3. Z uvedeného možno dospieť k záveru, že najvyšší súd nemal pochybnosti o spôsobe vymedzenia disciplinárneho previnenia vo výroku rozhodnutia disciplinárneho senátu SAK. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že disciplinárny poriadok v § 20 ods. 3 vyžaduje špecifickú kvalitu vymedzenia disciplinárneho previnenia (skutku), ktorého sa výrok týka, s tým cieľom, aby tento skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom. Pri vymedzení disciplinárneho previnenia bolo zjavne potrebné prihliadnuť na časový úsek, v ktorom bol predmetný skutok vykonaný, a na to, že nebolo možné a ani účelné vymedzovať každý jednotlivý skutok v rozhodujúcom čase. Druhová kvalifikáciu jednotlivých skutkov vymedzenú v bodoch 1, 2 a 3 v tomto kontexte možno považovať v zásade za dostatočnú. V týchto súvislostiach možno tiež konštatovať, že spôsob, akým disciplinárny senát SAK vymedzil skutok vo výroku, v zásade napĺňa materiálne hľadisko § 20 ods. 3

disciplinárneho poriadku, teda nezameniteľnosť tohto skutku s iným skutkom. Z týchto dôvodov ústavný súd neakceptoval túto námietku sťažovateľa.

Na tomto základe považuje ústavný súd citované právne závery najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľné, pretože nie sú prejavom svojvôle, teda arbitrárnosti a sú primeraným spôsobom odôvodnené. Táto časť odôvodnenia poskytuje dostatočný podklad pre výrok rozsudku najvyššieho súdu, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá.

Ústavný súd poukazuje pritom aj na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu vyjadreného v čl. 46 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom najvyššieho súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoje právne závery primeraným spôsobom odôvodnil, tieto závery sú preskúmateľné, logické a vychádzajú z aplikácie predovšetkým príslušných ustanovení zákona o advokácii a interných predpisov SAK, nie sú zjavne neodôvodnené a ani arbitrárne, preto sú ústavne udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najmä príslušných ustanovení zákona o advokácii a interných predpisov SAK takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným rozsudkom najvyššieho súdu z 10. mája 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2013